

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	31 ก.ค. 2556	23	8152	5

ขอมเรียง
เมืองล้านนา
ปีที่ ๑๔

เที่ยวบ้านในสอย นั่งเรือไปชม วิถีชีวิตชาวปาดอง

เมื่อเอ่ยถึงกลุ่มชนที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง มีการนำท่วงทອງเหลือ
มาพันรอบคอหลายคนคงถึงนึกกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัด
แม่ฮ่องสอนที่ชื่อ “ปาดอง”

ด้วยความที่มีการดำเนินชีวิตแบบเรียบง่ายซ่อนเร้นอยู่ในหุบเขา
ทำให้การเดินทางเข้าไปยังถิ่นที่อยู่ของปาดองค่อนข้างยากลำบาก หลังจาก
ที่มีการค้นพบชนกลุ่มนี้เมื่อหลายปีก่อนทำให้การท่องเที่ยวของ
แม่ฮ่องสอนคึกคักขึ้นนับแต่บัดนั้น ชื่อเสียงของชนกลุ่มนี้ก็พลอยได้รับ
ความสนใจจากคนภายนอกไปด้วย

มีเรื่องเล่ากันมาแต่โบราณของบรรพบุรุษชาวปาดอง หรือที่คนทั่วไป
เรียกว่า “กะเหรี่ยงคอยาว” ถึงสาเหตุที่ต้องสวมใส่ท่วงทອງเหลือไว้ที่คอว่า
ในอดีตกาลสุทธีและวิญญานสัตว์ร้ายเกิดความไม่พอใจพวกปาดอง จึงได้
ส่งเสือร้ายมากัดกินผู้หญิง บรรพบุรุษของชาวปาดองเกรงว่าผู้หญิงจะตาย
ไปจนสูญพันธุ์หมด จึงแก้ปัญหาด้วยการให้ผู้หญิงใส่เกราะทອງเหลือไว้

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	31 ก.ค. 2556	23	8152	5

ที่คอเพื่อป้องกันไม่ให้เสื้อมากัดกิน

การดำเนินชีวิตของชาวปาดองเป็นกลุ่มชนที่รักสงบและค่อนข้างทำงานหนัก ชีวิตความเป็นอยู่เมื่อเทียบกับกะเหรี่ยงในประเทศไทยแล้วมีความคล้ายคลึงกันมาก งานหลักคือการปลูกข้าวในนาแบบขั้นบันได นอกจากนี้ ชาวปาดองยังนิยมเลี้ยงหมู ไก่และวัว บ้านของชาวปาดองจะทำด้วยไม้สัก มุงหลังคาด้วยแฝกยกพื้นสูง บริเวณที่อยู่อาศัยในบ้านจะมีที่ตั้งเตาไฟเหมือนบ้านของกะเหรี่ยงสะกอ มีเสื่อสำหรับปูที่นอน ลักษณะของบ้านเมื่อมองจากภายนอกจะเหมือนกับบ้านของกะเหรี่ยงทั่วไป

การดำรงชีวิตทั่วไปก็จะคล้ายกันกลุ่มชนบนภูเขา จะแตกต่างกันเฉพาะประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการเกี่ยวพาราสีของหนุ่มสาวเท่านั้น ซึ่งจะมีระเบียบแบบแผนและใช้เวลาพอสมควร ก็คือ ชายหนุ่ม

จะต้องได้รับความเห็นชอบจากพ่อแม่ของฝ่ายหญิงก่อนและจากนั้นต้องส่งแม่สื่อไปขอความเห็นชอบจากสมาชิกที่เหลือในครอบครัวฝ่ายหญิง

การแต่งกายของชาวปาดองดูจะเป็นเอกลักษณ์ที่สวยงามผู้ชายปาดองจะสวมกางเกงขายาว เสื้อตัวสั้นมีผ้าสำหรับโพกศีรษะ ส่วนผู้หญิงจะแต่งกายด้วยเสื้อสีขาวมีแขนในตัวยาวลงมาถึงสะโพก แล้วสวมเสื้อแขนยาวสีดำทับอีกที ส่วนกระโปรงเป็นสีดำจะพับทบกันด้านหน้ายาวถึงหัวเข่า ผมรวบเกล้ามวยปักปิ่นเงินหรือไม้ยาวๆ หรือใช้หวีเงินอันใหญ่สับไว้แล้วรัดด้วยผ้าสี จุดเด่นที่สุดอยู่ที่การใส่

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	31 ก.ค. 2556	23	8152	5

ห้วงทองเหลือง

การใส่ห้วงทองเหลืองของปาดองจะเริ่มใส่ตั้งแต่อายุได้ 5-9 ปี โดยผู้ที่เป็นหมอผีประจำหมู่บ้านจะเป็นคนใส่ให้ ก่อนใส่จะต้องมีการเสี่ยงทาย โดยการใช้กระดูกไก่ทำนายหาฤกษ์ยามที่ดีที่สุด แต่เดิมผู้ที่สวมห้วงทองเหลืองจะต้องเป็นผู้หญิงที่เกิดวันตรงกับวันเพ็ญเท่านั้น และต้องเป็นผู้หญิงที่ไม่มีเชื้อผสมจากเผ่าอื่น ถ้าไม่ยอมสวมห้วงคอก็จะถูกขับไล่ออกจากเผ่าทันที แต่ต่อมาไม่ว่าจะเกิดวันไหนก็จะนิยมใส่ห้วงคอกันหมด

ห้วงที่ใช้สวมคอ แต่เดิมทำมาจากทองคำแท้ แต่ปัจจุบันใช้ทองเหลือง ที่นำมาจากเมืองเบลอง ประเทศพม่า ขายเป็นเส้นคิดราคาเป็นกรัม น้ำหนักเมื่อเริ่มสวมครั้งแรกประมาณ 2 กิโลกรัม ถ้าใส่กันเต็มที่จะตกคนละประมาณ 13-15 กิโลกรัม ถ้าคิดเป็นเงินแล้วตกประมาณ

6,000 บาทต่อคน

ผู้หญิงปาดองจะถอดห้วงคอตามโอกาสต่างๆ ปีละครั้งทุกปี เพื่อเปลี่ยนขนาดโดยเพิ่มความยาวของขดทองเหลือง บางแห่งก็ว่าการถอดห้วงเพื่อเปลี่ยนขนาดจะทำทุกๆ 4 ปี ในช่วงชีวิตของปาดองนั้น จะเปลี่ยนขนาดทั้งหมดกัน 9 ครั้ง เวลาถอดห้วงจะเริ่มอัดตรงปลายแล้วค่อยๆ ถ่างทองเหลืองให้คลายขดออกจนสามารถดึงเอาเส้นทองเหลืองออกจากคอได้ ส่วนวิธีการใส่จะนำเอาทองเหลืองไปอังไฟและชุบน้ำมะนาวให้อ่อนแล้วนำมาขดรอบคอทบขึ้นเป็นวงเหมือนขดลวดสปริง ห่วงที่เป็นขดจะมีอยู่ 2 ชุด ชุดแรกใส่เป็นฐานอยู่บนไหล่ 5 วง ต่อจากนั้นจะใส่เป็นขดรอบคอขึ้นไปอีก 20 วง ส่วนการดูแลรักษาก็คือเวลาอาบน้ำจะเอาหญ้าแห้งมาขัดห้วงทองเหลืองที่สวมใส่เพื่อให้เกิดความเงางาม

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	31 ก.ค. 2556	23	8152	5

ปัจจุบันมีปาดองอาศัยอยู่ที่หมู่บ้านในสอย อำเภอมือง จังหวัด
แม่ฮ่องสอน แต่ละวันมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศเดินทาง
เข้าไปเที่ยวหมู่บ้านแห่งนี้เป็นจำนวนมาก จึงทำให้หลายฝ่ายเริ่มกลัวว่า
การดำเนินชีวิตและประเพณีอันเก่าแก่ของชาวปาดองจะเปลี่ยนไป จึง
อยากของฝากถึงนักท่องเที่ยวที่กำลังจะเดินทางเข้าไปยังถิ่นที่อยู่ของชาว
ปาดองว่าให้เข้าอย่างคนมีสำนึกเช่นผู้มาเยือน เพราะถ้าวิถีชีวิตของ
ชาวปาดองเปลี่ยนไป ก็ไม่ต่างอะไรกับสิ่งแปลกปลอมที่เมื่อนักท่องเที่ยว
ดูแล้ว จึงไม่ต่างกับคนเมืองทั่วไปนัก

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	31 ก.ค. 2556	23	8152	5

คำว่า “ปาดอง” หมายถึงผู้สวมห่วงทองเหลือง เป็นคำที่ชนเผ่าอื่นใช้เรียก “กะเหรี่ยงคอยาว” แต่พวกเขาเรียกตัวเองว่า “เลโค” ปาดอง เป็นชนเผ่าที่มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในประเทศพม่า แถบรัฐกะยา และยังพบว่ามีบางกลุ่มอาศัยอยู่ในเมืองปาย แตรัฐฉาน ตามปกติชาวปาดองจะอาศัยอยู่ตามที่สูงซึ่งมีลักษณะลาดลงมาเป็นขั้นบันได โดยยึดอาชีพหลักคือทำนารวมถึงการปลูกพืชไร่อื่นๆ เช่น พืช ยาสูบ ฯลฯ

ชาวปาดองที่บ้านในสอยนั้น อพยพมาจากบ้านน้ำเพียงดินเพื่อหนีภัยจากการพม่า มีจำนวนกว่า 30 ครอบครัว อาศัยอยู่ปะปนกับกะเหรี่ยงธรรมดา ที่บริเวณทางเข้าหมู่บ้านในสอยจะมีป้ายบอกแผนที่แสดงที่ตั้งของหมู่บ้าน ชาวปาดอง จะนั่งอยู่ตามหน้าบ้านหรือหน้าร้านขายของที่ระลึกให้แก่นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยสามารถเข้าชมและถ่ายรูปฟรีได้ นอกจากนั้นภายในหมู่บ้านยังมีร้านค้า ร้านอาหาร ห้างน้ำและร้านขายของที่ระลึก ไว้บริการนักท่องเที่ยว เช่น พืชมือ กระเป๋าผ้า เครื่องประดับ ซึ่งสามารถเลือกซื้อไปเป็นของฝากได้

การเดินทางไปบ้านในสอย ใช้ทางหลวงหมายเลข 1095 ผ่านบ้านปางหมูแล้วข้ามสะพานแม่น้ำปาย เลี้ยวซ้ายไปตามถนน รพช.อีก 17 กิโลเมตร บ้านกะเหรี่ยงคอยาวจะอยู่เลยบ้านในสอยไปอีกประมาณ 1 กิโลเมตร

จักรพงษ์ คำบุญเรือง
jakrapong@chiangmainews.co.th